

Pracovní činnosti

Díl I.

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Pracovní činnosti** je zařazen v 1. - 10. ročníku v hodinové dotaci 3 až 8 hodin týdně. Od čtvrtého ročníku je výuka posílena o disponibilní časovou dotaci, poněvadž se jedná o jednu ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením.

<i>Ročník</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>
<i>Počet hodin</i>	3	3	3	4	4	4	5	5	6	6
<i>Disponibilní časová dotace</i>				<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<i>Celkem</i>	3	3	3	5	5	5	6	7	8	8

Předmět **Pracovní činnosti** se zaměřuje na rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků, a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce svých i druhých. Obsah předmětu **Pracovní činnosti** je shodný s obsahem vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Předmět je členěn do tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce

- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály

V 9. a 10. ročníku je zařazena před profesní příprava, která využívá místních podmínek.

Tematické okruhy jsou probírány současně a smysluplně v návaznosti na aktuální denní činnosti. **Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.**

Při výuce se maximálně uplatňuje princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu.

Do předmětu jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Předmět **Pracovní činnosti** je vyučován podle náplně ve školní kuchyňce, školní dílně, na zahradě, ve skleníku, v učebně výtvarné výchovy popřípadě ve kmenové třídě. Vzhledem k před profesní přípravě žáků může být vyučován i na místě exkurze související s volbou další profese. Žáci jsou vyučováni po třídách a schopnosti žáků jsou zohledňovány individuálním přístupem včetně edukačního nebo individuálního vzdělávacího plánu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou podporujeme především tak, že

- vytváříme příležitosti pro přirozený nácvik sebeobsluhy a osobní hygieny
- důsledně dbáme na jejich dodržování

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>				<i>KP</i>
-----------	------------	--	--	--	-----------

Rozvoj motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností rozvíjíme tak, že

- pracujeme s různými materiály a využíváme jednoduché pracovní techniky
- připravujeme náměty na zajímavé výrobky

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>				<i>KP</i>
-----------	------------	--	--	--	-----------

Překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů podporujeme tak, že

- připravujeme plán pracovního úkolu*
- sami se zapojujeme do pracovního úkolu a dáváme najevo radost z dobře vykonané práce*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------	-----------

K práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce vedeme žáky tak, že

- připravujeme společné činnosti, při kterých žáci kooperují*
- vedeme žáky k hodnocení práce své i druhých*
- výsledky práce vystavujeme či jinak prezentujeme*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------	-----------

Osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím zajišťujeme tak, že

- nabízíme pracovní činnosti využívající předměty denní potřeby, nástroje, pomůcky, nářadí*
- vedeme žáky k jejich výběru*
- dbáme na správné užívání a zacházení*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>			<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	--	--	-----------

Porozumění jednoduchým pracovním postupům osvojujeme tak, že

- připravujeme jednoduché obrázkové pracovní postupy a pracujeme s žáky podle nich*

<i>KU</i>		<i>KK</i>			<i>KP</i>
-----------	--	-----------	--	--	-----------

Poznání pracovních činností, které napomáhají k využití volného času podporujeme tak, že

- nabízíme různé zajímavé pracovní činnosti, všímáme si preferencí žáků a oblíbené činnosti opakujeme*

<i>KU</i>		<i>KK</i>			<i>KP</i>
-----------	--	-----------	--	--	-----------

Dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci osvojujeme tak, že

- žáky ustavičně seznamujeme s hygienickými a bezpečnostními pravidly a dbáme na jejich dodržování*
- sami jsme příkladem*

<i>KU</i>		<i>KK</i>	<i>KSP</i>		<i>KP</i>
-----------	--	-----------	------------	--	-----------

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vzdělávací obor: Člověk a svět práce Předmět: **Pracovní činnosti**

Výstupy pro 1. - 3. ročník	Učivo	Průřezová témata	Jiné
<p>Žák by měl</p> <p>zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti</p> <p>zvládnout oblékání a svlékání oděvů, skládání a uložení oděvu, obouvání</p> <p>udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí</p>	<p>Sebeobsluha - základní hygienické návyky, osobní hygiena, svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání, běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění a uklízení osobních věcí</p>		<p>Prvouka- provázanost s tématy rodina, zásady slušného chování, ochrana zdraví, celková úprava lidí - péče o zevnějšek, tradice, lidové zvyky</p>
<p>třídit různé druhy materiálů podle velikosti, tvaru, barev</p> <p>zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami</p> <p>vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>pracovat podle slovního návodu (s podporou AAK)</p>	<p>Práce s drobným materiálem - drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Jednoduché pracovní operace a postupy, lidové zvyky, tradice</p>		

<p>zvládat elementární činnosti při práci se stavebnicemi</p>	<p>Práce montážní a demontážní - stavebnice plošné, prostorové, sestavování jednoduchých modelů. Montáž a demontáž jednoduchých předmětů</p>		<p>Matematika - určování tvarů</p>
<p>provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě používat lehké zahradní náčiní</p>	<p>Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, jedovaté rostliny, koření, zelenina aj.</p>	<p>EV – Základní podmínky života – <i>půda jako zdroj výživy</i></p>	
<p>upravit stůl pro jednoduché stolování připravit jednoduchý pokrm chovat se vhodně při stolování orientovat se v základním vybavení kuchyně zvládat drobné úklidové práce</p>	<p>Práce v domácnosti - stolování, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>		

Výstupy pro 4. - 6. ročník	Učivo	Průřezová témata	Jiné
<p>Žák by měl pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i osobní věci zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi dodržovat zásady účelného oblékání</p>	<p>Sebeobsluha - základní hygienické návyky, osobní hygiena, svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání, běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění, a uklízení osobních věcí</p>		
<p>pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k používanému materiálu udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>	<p>Práce s drobným materiálem - drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Jednoduché pracovní operace a postupy, lidové zvyky, tradice Organizace práce Pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití</p>	<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace – <i>organizace vlastního času</i></p>	

<p>provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracovat podle slovního návodu, předlohy spojoval a rozpojoval různé jednoduché předměty udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>	<p>Práce montážní a demontážní - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy - sestavování stavebnic, montáž a demontáž jednoduchých předmětů zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>		
<p>znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin ošetřovat a pěstovat nenáročnou pokojovou i venkovní rostliny volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě</p>	<p>Pěstitelské práce – Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin Pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, zelenina, léčivky) Zásady bezpečné práce s rostlinami</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj – spolupráce a soutěživost – <i>rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (společná činnost na zahradě)</i> EV – Základní podmínky života – <i>půda jako zdroj výživy</i></p>	<p>Činnosti na školní zahradě Ve skleníku Využívání bylinkové spirály</p>
<p>znát základní vybavení kuchyně připravit jednoduché pohoštění uplatňovat zásady zdravé výživy dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování zvládat práci s jednoduchými</p>	<p>Práce v domácnosti - základní vybavení kuchyně, potraviny, výběr, nákup a skladování potravin Stolování, jednoduchá úprava stolu Práce s drobným kuchyňským</p>	<p>MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – <i>rozdíl mezi reklamou a zprávou – nákup potravin podle reklamy – apel na zdravou výživu</i></p>	<p>Činnosti ve školní kuchyňce</p>

<p>kuchyňskými nástroji vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti</p>	<p>náčiním, bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami Drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí nádobí, podlahy, vysávání</p>		
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Člověk a svět práce Předmět **Pracovní činnosti:**

Výstupy pro 7.- 8. ročník	Učivo	Průřezová témata	Jiné
<p>Žák by měl</p> <p>rozlišovat různé druhy materiálů</p> <p>získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích, pracovních postupech</p> <p>vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky</p>	<p>Práce s technickými materiály- práce s různým materiálem (dřevo, papír, textil, kov, plasty..)</p> <p>Vlastnosti užití v praxi</p> <p>Jednoduché pracovní, operační postupy</p>	<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace – <i>organizace vlastního času při práci</i></p>	
<p>zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi</p> <p>sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model</p>	<p>Práce montážní a demontážní - stavebnice konstrukční, sestavování modelů, montáž a demontáž, práce s návodem, předlohou</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – <i>cvičení dovednosti zapamatování</i></p>	
<p>pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru</p> <p>znát běžné druhy ovoce</p> <p>vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</p>	<p>Pěstitelské práce - pokojové květiny, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena, bezpečnost chovu, kontakt se zvířaty</p>	<p>EV - Základní podmínky života – <i>půda jako zdroj výživy</i></p>	

<p>připravit jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</p> <p>dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu</p>	<p>Práce v domácnosti - potraviny, skupiny potravin, příprava pokrmů, úprava za studena a za tepla</p> <p>Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů</p> <p>Zásady zdravé výživy</p>		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vzdělávací obor: Člověk a svět práce Předmět: **Pracovní činnosti**

<i>Výstupy pro 9. - 10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
<p>Žák by měl zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovaného materiálu orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím</p>	<p>Práce s technickými materiály - řemesla a tradice Základní dovednosti ručních prací Pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opracování</p>	<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace – <i>organizace vlastního času při práci</i></p>	
<p>získat základní podstatu alespoň o čtyřech povoláních (zahradník, kuchař(a), uklízeč(a), učitel(a)) umět určit, rozpoznat, co je ke kterému povolání potřeba za pomůcky, pracovní náradí</p>	<p>Předprofesní příprava - druhy povolání, profese Základní přehled požadavků k výkonu povolání</p>	<p>MV – Vnímání mediálních sdělení – <i>informativní a reklamní sdělení o povoláních – činnosti s letáky, práce s internetem</i></p>	
<p>provádět údržbu jednoduchých předmětů dodržovat zásady bezpečnosti, hygieny práce a bezpečnostní předpisy</p>	<p>Práce montážní a demontážní - práce s návodem, předlohou, sestavování modelů Konstrukční činnosti, montáže a demontáže</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – <i>cvičení dovednosti zapamatování</i></p>	

<p>používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí léčivých rostlin</p>	<p>Pěstitelské práce - výběr vhodných pracovních pomůcek a náradí pro péči o rostliny Zelenina, osivo, sadba Zásady pěstování Ovoce, druhy ovoce - způsob pěstování Léčivé rostliny, byliny, koření, jedovaté rostliny</p>	<p>EV - Základní podmínky života – <i>půda jako zdroj výživy</i></p>	
<p>zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče používat vhodné čisticí prostředky pro úklid v domácnosti</p>	<p>Práce v domácnosti - údržba a úklid v domácnosti, péče o šatstvo a obuv Zásady bezpečnosti s čisticími prostředky Elektrické spotřebiče - ovládání a zásady bezpečnosti, nebezpečí úrazu el. proudem Kuchyně - základní vybavení, zásady bezpečnosti a hygieny v kuchyni Jednoduchá úprava pokrmů</p>		

